

Takedas etiske retningslinjer for leverandører

Versjon 1.0

24. juni, 2015

Innholdsfortegnelse

1.0 Introduksjon og omfang	2
2.0 Overholdelse av gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer for leverandører	3
3.0 Forretningspraksis	3
4.0 Dyrevelferd.....	4
5.0 Datasikkerhet.....	4
6.0 Menneskerettigheter, arbeids- og ansettelsesvilkår, helse og sikkerhet	4
7.0 Miljø	6
8.0 Styringssystem.....	7

1.0 Introduksjon og omfang

Takeda baserer sine aktiviteter på konsernfilosofien «Takeda'ism» (integritet, rettferdighet, ærlighet og utholdenhet) utviklet gjennom selskapets 230 år lange historie. Konsernets målsetting er, gjennom medisinsk innovasjon, å arbeide for å oppnå bedre helse for mennesker over hele verden.

Leverandørene våre – som leverer kvalitetsprodukter og tjenester over hele verden hver dag – spiller en viktig rolle i vår streben etter å oppfylle virksomhetens filosofi.

Takedas etiske retningslinjer for leverandører har som formål å sikre at de også etterlever Takedas forpliktelse til å:

1. sette pasienten først og i sentrum for alt vi gjør
2. bygge tillit i samfunnet
3. styrke omdømmet vårt
4. utvikle virksomheten

Som følge av Takedas satsing på samfunnsansvar og posisjon som en signatar til FNs Global Compact (www.unglobalcompact.org), støtter Takedas etiske retningslinjer for leverandører vår forpliktelse til å opprettholde de 10 universelt aksepterte prinsippene om menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og korrupsjon i FNs Global Compact. Takedas medlemskap i PSCI (Pharmaceutical Supply Chain Initiative) sikrer også at vi oppfyller samfunnets og bransjens forventninger til en bærekraftig farmasøytisk virksomhet og selskapets leverandører. Takedas retningslinjer for leverandører er dermed i samsvar med PSCIs prinsipper.

Tatt i betraktning Takedas globale virksomhet, er det særdeles viktig at innkjøp av varer og tjenester foretas på en bærekraftig måte. Takeda er forpliktet til å håndtere leverandørrisikoer. Dette kan for eksempel være risikoer forbundet med omdømme, bærekraft, kontinuitet, samsvar og etiske spørsmål som kan eksistere før eller oppstå under utføring av tjenester og/eller levering av bearbejdede varer eller andre ytelser til Takeda.

Takeda forventer at leverandørene etterlever juridiske krav og streber etter å oppfylle forventningene i selskapets retningslinjer for leverandører.

Takeda vil evaluere leverandørenes etterlevelse av disse retningslinjene og forventer at de skal bidra i denne prosessen og eventuelt rette opp feil som identifiseres. Takeda vil samarbeide med leverandørene med sikte på å redusere risiko og skape langsiktige, bærekraftige verdier.

Omfang: Disse retningslinjene gjelder for enkeltpersoner, organisasjoner og bedrifter (leverandører) som tilbyr eller har tenkt å yte varer og tjenester, inkludert, men ikke begrenset til: råvarer, kontraktproduksjon, hjelpestoffer, handelsvarer, emballasje, logistikk (distribusjon og lagerhold), utstyr, maskiner og tilbehør, markedsføring og reklame, trykksaker, markedsundersøkelser, reiserelaterte tjenester, møte- og eventtjenester, IT-maskinvare, programvare og relaterte tjenester, profesjonelle tjenester (rådgivning og midlertidig arbeidskraft), generelle og administrative tjenesteleverandører, fasiliteter, økonomiske og menneskelige ressurser, FoU-relaterte leverandører inkludert, men ikke begrenset til kliniske forskningstjenester, laboratorier og outsourcete utviklingstjenester og forretningspartnere som opptre som distributører, anbudsagenter salgsagenter for Takeda og eventuelle partnere og datterselskaper.

2.0 Overholdelse av gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer for leverandører

Leverandører må overholde lover, regler, forskrifter, og bransjemessige og lokale etiske normer som gjelder for sin virksomhet og Takedas retningslinjer for leverandører.

3.0 Forretningspraksis

Leverandører skal drive virksomheten sin på en etisk forsvarlig måte og opptre med integritet. Dette gjelder spesielt:

3.1 Bestikkelser, ulovlige provisjoner, ulovlige betalinger og annen korrump praksis

Leverandører skal ikke tilby bestikkelser eller noe av verdi, direkte eller indirekte gjennom en tredjepart, til en regjering eller offentlig tjenestemann, et politisk parti eller en privat person med den hensikt å oppnå en utilbørlig fordel for å vinne eller beholde virksomhet, feilaktig påvirke personens eller organisasjonens handlinger eller beslutninger eller ulovlig påvirke handlingene til enkeltpersoner, kunder, selskaper eller selskapsrepresentanter. Leverandørene må føre nøyaktig og åpent regnskap som viser faktiske transaksjoner og betalinger. Leverandører skal ikke akseptere bestikkelser eller delta i andre ulovlige aktiviteter i forretningsmessige eller offentlige relasjoner.

3.2 Rettferdig konkurranse og antitrust

Leverandører skal drive virksomhet i samsvar med rettferdig og sunn konkurranse og med gjeldende antitrustlover. Leverandører skal etterleve god forretningsikk, blant annet gjennom ærlig og sannferdig markedsføring.

3.3 Interessekonflikt

Leverandører må varsle mulige eller faktiske interessekonflikter til ledelsen i Takeda. Takedas ledelse må vurdere mulige eller faktiske konflikter, og hvis en interessekonflikt tillates, må denne beslutningen dokumenteres. En interessekonflikt oppstår når personlige interesser eller aktiviteter påvirker, eller synes å påvirke, evnen til å handle i Takedas beste, objektive interesse. Leverandører skal informere Takeda dersom en ansatt hos eller fagperson innleid av Takeda har en interesse i leverandørens virksomhet eller økonomiske bånd med leverandøren på gjeldende tidspunkt.

3.4 Gaver og underholdning

Gaver og underholdning er ikke nødvendig for å gjøre forretninger med Takeda. Vi vil velge leverandører basert på rettferdige og objektive standarder og uten favorisering eller preferanse basert på personlige forhold. Vi vil ikke akseptere eller be om ulovlige eller upassende fordeler (inkludert penger, varer, gjestfrihet, gaver eller andre artikler av verdi) fra leverandører eller andre som vi gjør forretninger med.

3.5 Identifisering av bekymringer

Alle arbeidstakere skal oppfordres til å rapportere bekymringer eller ulovlige aktiviteter på arbeidsplassen uten trussel om represalier, skremming eller trakassering. Leverandører skal undersøke og iverksette korrigerende tiltak dersom det er nødvendig. Leverandører og deres ansatte kan rapportere bekymringer om anliggender knyttet til Takedas forretnings samarbeid konfidensielt og anonymt til www.Takeda.EthicsPoint.com.

4.0 Dyrevelferd

Dyr skal behandles humant, og smerte og stress skal minimeres. Leverandører skal undersøke muligheter for å redusere behovet for dyreforsøk ved bruk av innovative analysemetoder, redusere antall dyr som brukes eller forbedre prosedyrer for å minimere ubehag. Alternativer skal brukes der disse er vitenskapelig gyldige og aksepteres av tilsynsmyndighetene.

5.0 Datasikkerhet

Leverandører skal opptre på en måte som er i samsvar med gjeldende personvernlovgivning, herunder personvern og sikkerhetsvern som er hensiktsmessig for sensitiviteten av personlig informasjon som samles inn eller behandles av leverandøren på vegne av Takeda. Leverandører skal ha hensiktsmessige organisatoriske strukturer og prosedyrer for å sikre at personopplysninger beskyttes mot tilfeldig, uautorisert eller ulovlig tap, ødeleggelse, endring, formidling, bruk eller tilgang. Dette omfatter retningslinjer og prosedyrer for å håndtere teknisk og organisatorisk sikkerhet samt bekreftelse av samsvar med disse kravene. Leverandørene må overholde lovene som regulerer dataoverføringer over landegrensene.

6.0 Menneskerettigheter, arbeids- og ansettelsesvilkår, helse og sikkerhet

Leverandører er forpliktet til å respektere menneskerettighetene til arbeidstakere og Takedas interessenter, inkludert Takedas pasienter, og behandle dem med verdighet og respekt. Leverandører må overholde lover som regulerer menneskerettigheter, herunder menneskehandel og lover og forskrifter om slavehandel i forbindelse med tjenester eller produserte varer og andre produkter som leveres til Takeda.

6.1 Frivillig ansettelse

Leverandører skal ikke bruke tvungen eller ufrivillig arbeidskraft eller ufrivillige fengselsinnsatte.

6.2 Barnearbeid og unge arbeidstakere

Leverandører skal ikke bruke barnearbeid. Ansettelse av unge arbeidstakere under 18 år skal ikke forekomme i forbindelse med farlig arbeid eller nattskiftarbeid. Slik ansettelse kan likevel tillates når unge arbeidstakere er over et lands minimumsalder for ansettelse eller er over den fastsatte alder for obligatorisk skolegang.

6.3 Diskriminering

Leverandører må overholde alle gjeldende lover og forskrifter for sysselsetting og skal tilby en arbeidsplass uten trakassering og diskriminering. Leverandører skal ikke diskriminere personer basert på rase, hudfarge, alder, kjønn, seksuell legning, etnisitet, funksjonshemming, religion, politisk tilhørighet, fagforeningsmedlemskap, sivilstand eller andre grunner som er forbudt ved lov.

6.4 Rettferdig behandling

Leverandører skal tilby en arbeidsplass uten grov og umenneskelig behandling (inkludert seksuell trakassering, seksuelle overgrep, fysisk avstraffelse, mental eller fysisk tvang eller utskjelling av arbeidstakere) og uten trusler om slik behandling.

6.5 Lønn, gode og arbeidstid

Leverandører skal betale arbeiderne i henhold til gjeldende lønnslover, inkludert minstelønn, overtidstimer og pålagte goder inkludert innbetaling til offentlige trygdeordninger.

Leverandører skal informere arbeidstakeren om tariffgrunnlag det avlønnes etter, inkludert regler og satser for overtid. Lønnstrekk skal være rimelige, tydelig forstått av arbeiderne og tillatt i henhold til gjeldende lov.

Leverandører skal sikre passende hvilepauser, lovpålagte fridager (eller fritid) og overholde gjeldende lover og avtaler om maksimalt antall arbeidstimer.

6.6 Organisasjonsrett

Leverandører skal være åpne i sin kommunikasjon og samhandling med arbeidstakere og/eller deres representanter for å løse problemer på arbeidsplassen samt spørsmål knyttet til lønn.

Leverandører skal respektere arbeidernes rettigheter, som angitt i lokale lover, til å organisere seg fritt, delta eller ikke delta i fagforeninger, samt deres rett til å påta seg tillitsverv. Arbeiderne skal kunne kommunisere åpent om arbeidsforholdene med ledelsen, uten trussel om represalier, skremming eller trakassering.

6.7 Helse og sikkerhet

Leverandører skal sørge for et fullt forsvarlig arbeidsmiljø, inkludert eventuelle boliger stilt til rådighet av leverandøren. Leverandørene må følge alle lover og regler som gjelder helse og sikkerhet.

6.8 Arbeidervern

Leverandører skal beskytte arbeidstakere mot overeksponering for kjemiske, biologiske, fysiske farer og fysisk krevende oppgaver og forhold (for eksempel ekstrem varme eller kulde) på arbeidsplassen og boliger stilt til rådighet av selskapet.

6.9 Prosessikkerhet

Leverandører skal ha programmer på plass for å hindre eller redusere katastrofale utslipp av kjemikalier eller andre materialer, inkludert spesifikke programmer for å forebygge branner og eksplosjoner.

6.10 Beredskap og respons

Leverandører skal identifisere og vurdere nødsituasjoner på arbeidsplassen og eventuelle boliger stilt til rådighet av leverandøren og skal jobbe med å minimere deres potensielle påvirkning ved å utarbeide beredskapsplaner og responsprosedyrer.

6.11 Opplysning om farer

Sikkerhetsinformasjon vedrørende farlige stoffer – inkludert farmasøytiske forbindelser og halvfabrikata – skal være tilgjengelig for å utdanne, trene og beskytte mot potensielle farer. Slik sikkerhetsinformasjon skal være tilgjengelig i skriftlige dokumenter, for eksempel HMS-datablad (SDS) på det språk som vanligvis brukes av leverandørens medarbeidere.

Leverandører skal sikre hensiktsmessig kommunikasjon med andre forretningspartnere i verdikjeden, inkludert Takeda og dets logistikk- og distribusjonspartnere, for å sikre at farer oppdages og håndteres korrekt.

6.12 Arbeidsplassens fasiliteter skal være trygge og hygieniske

Leverandørens fasiliteter, inkludert toaletter, kantiner, eventuell innkvartering for arbeidstakere, skal være trygge, rene og hygieniske og møte de grunnleggende behovene til arbeidere. Arbeidere skal også tilbys og ha tilgang til drikkevann.

7.0 Miljø

Leverandører skal operere på en miljømessig forsvarlig og effektiv måte for å minimere negative virkninger på miljøet. Leverandører oppfordres til å ta vare på naturressurser, unngå bruk av farlige materialer der det er mulig og ta del i aktiviteter og samhandle med interessenter (for eksempel arbeidsstokken og samfunn) for å fremme gjenbruk og resirkulering.

7.1 Miljøautorisasjoner

Leverandører skal overholde alle gjeldende miljøkrav. Alle nødvendige miljøtillatelser, lisenser, informasjonsregistreringer og restriksjoner skal innhentes og deres operative krav og rapporteringskrav skal følges.

7.2 Avfall og utslipp

Leverandører skal ha systemer på plass for å sikre trygg håndtering, transport, lagring, gjenvinning, gjenbruk eller håndtering av avfall, utslipp til luft og avløpsvann. Avfall, avløpsvann eller utslipp som kan påvirke menneskelig eller miljømessig helse negativt, skal forvaltes, kontrolleres og behandles hensiktsmessig før de slippes ut i miljøet.

7.3 Søl og utslipp

Leverandører skal ha systemer på plass for å forebygge og redusere uhellsutslipp og utslipp til miljøet.

7.4 Miljøeffektivitet

Leverandører skal iverksette tiltak for å spare energi, redusere vannforbruket i områder med vannproblemer eller –mangel, og måle og periodisk rapportere sine utslipp av klimagasser.

8.0 Styringssystem

Leverandører skal ha styringssystemer med henblikk på kontinuerlig forbedring og oppfyllelse av forventningene i disse retningslinjene. Elementene i styringssystemet inkluderer:

8.1 Engasjement og ansvarlighet

Leverandører skal vise sin forpliktelse til ideene som er beskrevet i dette dokumentet ved å stille nødvendige ressurser til rådighet.

8.2 Risikostyring

Leverandører skal ha mekanismer på plass for å analysere og håndtere risiko i områder beskrevet i retningslinjene for leverandører.

8.3 Korrekte opplysninger og dokumentasjon

Leverandører skal føre korrekt og nødvendig oversikt for å dokumentere samsvar med beskrevne forventninger og etterlevelse av gjeldende regelverk. Dokumentasjonen må gjøres tilgjengelig for Takeda eller deres oppnevnte revisor. Dokumentasjonen må være tydelig, utfyllende og avspeile faktiske transaksjoner og betalinger. Leverandører skal ikke skjule, unnlate å registrere eller gjøre uriktige oppføringer.

8.4 Opplæring og kompetanse

Leverandører skal ha et opplæringsprogram som sikrer et tilstrekkelig nivå av kunnskaper, ferdigheter og evner for ledere og arbeidere til å oppfylle forventningene beskrevet i disse retningslinjene.

8.5 Kontinuerlig forbedring

Leverandørene forventes å etterstrebe kontinuerlige forbedringer på forhold omtalt i disse retningslinjene ved å sette resultatmål, gjennomføre implementeringsplaner og iverksette nødvendige korrigerende tiltak for mangler som identifiseres ved interne eller eksterne vurderinger, inspeksjoner og ledelsesgjennomganger.